

Bu sənəd məclis deputatı və avropa şurası parlamenti üzvü Rafael Hüseynov tərəfindən hazırlanıb və Azərbaycan, İtaliya, Belçika, Macarıstan, İspaniya, Polşa, Litva, Türkiyə, Ukrayna və Gürcüstan (Liberal demokratik–reformist, Avropa xalq partiyası, demokratik avropa, avropanın birləşmiş solu və sosialist qururlarına bağlı) bir sıra deputatın imzasını daşımaqdadır.

İranda (Cənubi Azərbaycanda) yaşayan 30 milyon azərbaycanlının ana dillərində təhsil alma imkanı əldə etmə problemi

Sənəd:9710

13 fevral 2003

190 il bundan qabaq, İranla Rusiya arasındakı savaşın sonucu olaraq və 1813:cu Gülüstan və 1828:ci Türkmənçay anlaşmaları görə, Azərbaycan ikiye bölünmüş, Quzey Azərbaycan Rusiyanın, Güney Azərbaycan isə İranın idarəsi altına keçmişdir.

Quzey Azərbaycan 1918–1920:ci illərdə Azərbaycan demokratik Cumhuriyyəti adı ilə bağımsızlığını əldə etmiş, Güney Azərbaycan isə 1945–46 illərində öz dövlətini qura bilmişdir. Təəsüflə hər iki dövlət yabancılardan basqısı nəticəsində öz istiqlaliyyətlərini əldən vermişlər.

Azərbaycan demokratik cümhuriyyəti Sovetlərin hücumu ilə suverenliyini itirərək S.S.R.I tərkibinə qatılmışsada, 1991:ci ildə yenidən Azərbaycan cümhuriyyəti olaraq müstəqilliyini qazanmışdır.

Günümüzdə Azərbaycan cümhuriyyətində 8 milyon əhali yaşayır. İranda bitişik şəkildə yaşayan etnik Azərbaycanlıların sayı isə 30 milyona yaxındır. Təəsüflə İranda yaşayan Azərbaycanlıların ölkədə ana dillərində təhsil alma imkanı yoxdur.

İran avropa ölkəsi olmasada, avropa şurasının üzvü olan bir sıra dövlətlərin İranla sıx siyasi, iqtisadi, elmi–mədəni əlaqələri vardır və İranda yaşayan 30 milyona yaxın Azərbaycanlı (avropa ölkəsi olan) Azərbaycan cümhuriyyəti yurddaşları ilə eyni dil, mənəvi və mədəni dəyərləri paylaşır. Onların ana dilində təhsil alma imkanları yaranırsa, Azərbaycan cümhuriyyətində nəşr edilən kitablar və mətbuatı oxuma və Azərbaycanın avropa şurasına üzvü olduğu göz önünə alınarsa–milli və avropa dəyərləri ilə tanış olma, avropa düşüncə və davranış biçimini daha artıq mənimsəmə imkanlarında təmin edilmiş olar.

Avropa şurası parlament assambleyası İranda yaşayan etnik Azərbaycanlılar üçün ilk, orta və yüksək məktəblərin açılması doğrultusunda hökumətə atılacaq addımların, bu ölkənin lab böyük milli azlıqların ən təməl haqlarına göstərilən sayqısının bir nişanəsi olacağına inanır.

Bu nədənə avropa şurası parlament assambleyası mədəniyyət, bilim, təhsil komitəsinin bu problemi araşdırmaq, haqqında ayrıca məruzə hazırlamasını tövsiyə edir.